

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošiljan-
jem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škočjsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

✉ Nekterim četrletnim naročnikom smo z deněš-
njo številko list ustavili, ker se niso dalje naročili,
drugim bomo ga prihodnjič, če se do tačas ne opla-
sijo. — Od Velikenedelje smo dobili te dni pritož-
bo, da 2 naročnika neredno naš list dobivata, ker
poštar gotovo iz dobrega namena liste po šolskih
otročih na dom razpošilja, otroci pa listov celo ne
ali jako pozno odrajtujejo. Temu se v okom pride,
če se poštnarju naroči, naj liste na pošti obdrži,
dokler kdo zanesljivo ne pride po nje. To bo gotovo
v enakem slučaju povsod zadostovalo.

Opravištvu „Slov. Gospodarja“.

Štajerska pa Koroška in njuni ustavoverci.

Trikrat smo že v novi ali liberalni dobi volili
poslance v deželne zборе. Ker so volilni redi tako
izdelani, da kmetski prebivalci, t. j. večina stanov-
nikov in davkeplačilcev moramo biti v manjšini, tržki
in mestni volilci z velikimi posestniki vred morajo
imeti večino poslancev, zmagali so pri volitvah na
Štajerskem pa tudi na Koroškem vselej ustavoverni
nemški in nemškutarski liberalci, kakor se sami
imenujejo. Vsled tega so dobili deželno gospodarstvo
v svoje roke in so z deželnim denarjem delali,
kakor so oni hoteli. Konservativni poslanci nem-
ški in z njimi tudi slovenski so jihovemu gospo-
darjenju mnogo ugovarjali in jim dokazivali, da
hodijo krivo pot, da bodo deželo z nakladami pre-
obložili in naposled v dolgove pogreznoli. Liberalci
jim tega niso hoteli verjeti, še posmehovali se jim
so. Toda davkeplačilec smo resnico že davno le
prebrtko v davkariji čutili, ker so nam tukaj če-
dalje več doklad naračunili in sedaj imamo v de-
želnih proračunih črno na belem pred očmi, kam
smo zašli; liberalne gospode same že groza spre-
haja. Kakor nekdan prerok Jeremija na razvalinah
mesta Jeruzalema, tako sta štajerski glavar, znani
Moritz pl. Kaisersfeld-Blagotinšek v Gradcu in ko-
roški glavar dr. Stieger v Celovcu žalostna zajamrala
pri odprtju sedanje seje, da je z deželnim proraču-
nom slaba, da bo treba ali deželne naklade povz-

višati ali pa dolg najeti. Tako daleč smo tedaj!
Številke kažejo tako-le:

Deželni stroški za l. 1878. so na Štajerskem
nastavljeni na 3,832.389 fl. Samo za ljudske ali
male šole bo treba 953.000 gld. o čemur pa bo-
demo še posebič govorili. Cesarske dače znašajo
4,465.994 fl. Ako se na te, kakor do sedaj, vrže
38 % deželne naklade, potem dobimo za deželno
potrebe 1,697.077 fl., t. j. ker drugi deželni do-
hodki znašajo 2,014.341 fl. še celih 120,971 gld.
premalo, da bi se vsi deželni stroški pokrili.
Kako bi naj poslanci manjkajočih 120,971 fl. pri-
dobili? Pred vsem z pomanjšanjem stroškov; ali
tega ti gospodje storiti ne morejo in nečejo, ker
so jih sami tako močno napeli. Treba bo tedaj
naklade za 3 % povzvišati, t. j. napeti do 41 %
ali pa dolg najeti. Na katero pot se bodo ti go-
spodje podali, to bomo še le prihodnjič svojim
strmečim bralcem povedati zamogli!

Korošci pa uživajo še večjo srečo liberalne
dobe; imajo čast deželnih doklad plačevati 78 %
in ker je to za drugo leto premalo, zato jim bo
večina jihovih poslancev primorana naložiti 84 %.
Čudno velike doklade imajo tudi že nekateri srenje
na Koroškem; Glodnici so dovolili 105 %, šolski
srenji Feld-Radetinski pa 200 %. Ako še pomis-
limo, da so sedaj vladajoči liberalni gospodje tudi
državne stroške pomnožili in cesarske dače napeli,
da so od l. 1868. do letos novega dolga naredili
toliko, da plačujemo 108 milijonov novih obresti,
potem se da misliti, kako avstrijski domoljubi o
liberalnih ustavovercih sodimo. Stiska in sila je
povsod za denar neizmerna in če pritisne slaba
letina, tedaj nastane vseobčna nevolja, kakoršne
težko kdo v Avstriji pomni.

Cerkvene zadeve.

Mnogo katoličanov potuje v Rim k 50letnici
sv. očeta Pija IX. tudi iz Avstrije, da bodo na-
mestniku božjemu čestitali in mu nekaj darov po-
klonili. Avstrijani bodo 27. maja zaslišani od sv.
očeta. Treba bo tedaj, da že 25. ali 26. maja v Rim

dojdejo. Tiste, kateri se iz naše lavantinske škofije romanja udeležiti mislijo, prosi blagorodni grof Ferdinand Brandis v Mariboru, naj mu blagovoljijo hitrej ko mogoče svoje ime naznaniti; on je potem pripravljen kot obornik družbe sv. Mihaela, ki vse romanje za Avstrijo vodi, takoj povedati, kde in ob kateri uri se bodo avstrijski romarji v Rimu zbirali, da podpišejo adresu in se potem skupno podajo pred papeža. Tudi je pripravljen takoj vsakemu naznaniti, koliko bo potovanje stalo, kako dolgo trpelo, kde se dobijo najbolj po ceni snažna stanovanja itd. Koroškim katoličanom je baron pl. Reyer, razposlal poziv, naj bi se romanja udeležili ter nasvetuje veliko gostilnico della Minerva v Rimu, z katero se je pogodil, da bo romarjem po 3 verstah jako dobro in po ceni ustrezala!

Shod katoličanov avstrijskih na Dunaju se prične 30. aprila zvečer; 1. maja so pripravljevalne seje in 2. maja ob 8. uri zvečer bo prva, javna seja, druga 3. maja ob 12. uri in tretja ter poslednja ob 6. uri zvečer. Kdor se oglasi pisмено: An das katholische Vereinshaus: Wien I. Reichsrathstrasse Nr. 3. z pristavkom: in Angelegenheit des Katholikentages, ta dobi vstopnico in se mu, ako njo pri železniški kasi predloži, zniža voznina do Dunaja. Liberalni in judovski listi se močno hudujejo nad tem shodom, kakor tudi o zboru vseh avstrijskih škofov, ki se sedaj vrši na Dunaju.

Neverjetno a vendar resnično je, da štejemo med učitelji na Českem že 236 judov, izmed katerih judov opravlja 170 službe organistov, naposled še bodo kaplanovati hoteli!

„Sonntagsbote“ štev. 11.

Nemško-pruski cesar lutrovski Viljelm I. je za veliko katoliško stolno cerkvo v Köln-u dal iz zaplenjenih francoskih kanonov zliti nov zvon — Kaiserglocke — ki je 500 centov težek; 60 mož ga mora goniti; ali glas je hripav in se nikakor ne vjema z drugimi zvonovi. Cerkvono predstojništvo zvona neče v zvoniku trpeti. To je za kot Bog vedi kako prebrisan razupite Nemce res sramota in se dobro zлага z grdim preganjanjem sv. katoliške Cerkve, katero silnost cesar Viljelm in njegov minister Bismark že 6 let vodita. Upamo, da jima bo ta grda borba spodletela, kakor jima je spodletelo zlihanje: cesarjevega zvona!

Škof Janeževski, namestnik izgnanega nadškofa in kardinala Ledbovskega, je od pruske sodnije odstavljen od škofovanja in bo zaprt ali iztirau. Velika poznavska nadškofija bo tedaj popolnem brez škofovskega pastirja!

Bismarka slavili so te dni tudi vsi naši liberalni nemški in magjarski listi in skoro krvave solze točili, ko so zvedeli, da hoče Bismark — smrtni sovražnik Avstrije — odstopiti in v pokoj iti. Drugače pa so katoličani na Angleškem in Irskem ovo novico pozdravili. Ti so v mesta Ivernesu napravili slamnatega deda ali tate: manja, ga vlačili po mlakah in kalužah, trdno pretepli in

z velikim veseljem sožgali. Reve so se prezgodaj veselile; Bismark še ostane in ne misli na mir in spravo z nedolžnimi katoličani.

Kristijanstvo v Aziji. V kitajskem cesarstvu šteje sedaj katoliška Cerkva 22 apostolskih vikarijatov (namesto škofov) in 423.887 kitajskih katoličanov; misijonarjev pridiga Jezusa 328 evropskih in 205 kitajskih. Ali kaj je to sredi 405 milijonov ajdov, ki v celem Kitajskem živijo! V Kokin-Kitajskem je 7 vikarijatov in 510.851 kristijanov, zraven pa še 12 milijonov paganov. V Japonskem in v Koreji nabajamo skup 40.000 kristijanov, v Mongolskem 5000, v Mandžuriji 8672, v Tibetu 9300, v Kambodži 10.000, v Indiji 1.535.000, na Filipinah 3 milijone, sploh v izhodnji Aziji ima katoliška Cerkva kakih 6 milijonov vernikov sred brezštevilnih ajdov. Žetev je tam velika, delavcev pa malo. Prosimo toraj Gospoda, da pošlje delavcev v svojo žetev!

Gospodarske stvari.

Zunanja znamenja dobre krave mlekarice.

M. Skušenemu gospodarju so poglavitni znaki, po katerih se krava, ki je dobra mlekarica, spozna in znaki dobrega vpreznega ali pitavnega vola več ali manj znani. Na nje oprt vé skušen kmetovavec presoditi, ktera goved bude boljše za mleko, ktera za voz, ktera za pitanje. Da bi moglo živinče vsem tem tirjatvam na vse strani enakomerno zadostiti, tega ne bude nikdo trdil. In zato mora umni kmetovavec tudi rejo svoje živine po teh ozi-rih vravnati. Pri raznih drugih obrtnijah se je po razdelitvi dela neverjeten napredek dosegel. In to mora tudi za živinorejca veljati. In tega načela se držé so si kmetovavci živino in plemena vzredili, ki gledé ali mleka, ali mesa, ali vprege in moči najviše dosežajo, kar se sploh v tem obziru doseči da. Tu le memogredé zorthorsko pleme omenjamo. — Nektere krave imajo lastnost, da od povžite krme nenavadno veliko v napravo mleka spreobračajo in to prednost tudi na svoje mladice zaplojajo. Vendar pa je ravno tako znano, da ravno tako pleme zahteva posebno postrežbo in skrb in posebno vgodno podnebje. Kakor hitro se jim jedna teh zahtev točno ne izpolnuje, brž se jim tudi njihove dobre lastnosti spridijo. Pogosto se čuje o mlečnih govejih plemenih govoriti, ktera so pre v vseh razmerah najboljša. Ta pa je kriva misel, in vsi pametni gospodarji jo kot tako tudi spoznavajo. Nektera mlečna plemena se že zaradi tega preenjajo, ker ni mogoče, da so vsem živalim čistega plemena brez izjemka vsi pogoji najvišege pridelka lastni. To velja posebno o Allgäuskiem plemenu, o katerem nekteri gospodarji mislijo, da so vse krave tega plemena jednako dobre mlekarice tudi v vseh drugih razmerah, kakor v domačiji. Kdor hoče dobre krave obilnega mleka vedno v svojem hlevu